

Jeseníček

Ročník 42
Číslo 10/2016-2017

KARAVANA U NAŠICH SOUSEDŮ V EVROPE

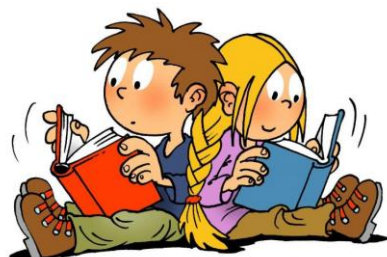
Také v letošním školním roce jsme se dočkali dalšího pokračování projektu a zároveň divadelního představení KARAVANA U NAŠICH SOUSEDŮ V EVROPE. Vždy nás překvapí svou originalitou, vtipností a hlavně přílivem informací.

Nejinak tomu bylo i v úterý **13. prosince**, kdy nás holčička Áda a její herecká maminka provedly Evropou a zaměřily se na čtyři státy – Řecko, Francii, Velkou Británii a Slovensko. Děti se dozvěděly spoustu informací o jednotlivých zemích, a to zajímavou, hravou formou s použitím kulis, které jsou jednoduché, názorné, nápadité a krásné. U každé země si připomněly nejznámější památky, sopky, hlavní města, ale i význam olympijských kruhů. Rovněž přiřazovaly ke každému státu jeho vlajku. Děti si zasoutěžily, luštily písmo a dozvěděly se spoustu zajímavých informací. Na závěr si zazpívaly píseň o přátelství mezi jednotlivými národy, kterou končí všechna tato představení.

Mgr. Jana Doležalová

NEOBVYKLÁ HODINA ČTENÍ

V rámci literatury jsme měli tři hodiny zajímavého čtení, vyhledávání a luštění. Celou dobu jsme pracovali ve dvojicích a moc se nám to líbilo. Nejdříve bylo třeba vyluštit křížovku, ve které nám v tajence vyšlo slovo KRTEK. A právě jemu jsme se věnovali všechny tři hodiny.

Jako první jsme říkali informace, které už o něm víme. Následovalo porovnávání dvou textů: pohádkového a textu z encyklopedie. Podtrhávali jsme nové informace, které jsme doposud nevěděli, a vzájemně jsme si je sdělovali. Bavilo nás i vymýšlení slov začínajících písmeny K, R, T, E, K. Následovala pro nás nejzajímavější činnost, kdy jsme dostali text s vynechanými slovy. Jeden psal a druhý vyhledával slova na kartičkách a musel si je zapamatovat a nadiktovat. Úplně na závěr jsme vymýšleli básničky o krtkovi. Malá ukázka povedených básniček:

Žáci 4. třídy

Jede krték v metru,
jen se za ním práší.
Oblečen ve svetru,
chodbičkami kráčí.

(D. Pešek)

Krtka chytil vztek
zazpíval si rap.
K počítači sed
a už se nezved.

(P. Kadlec)

Krték nemá nadání,
nehodí se pro paní.
Na zahrádce hrabe díry,
vadí nám to, není milý.

(N. Ptáčková,
A. Čóková)

Krték krtince staví,
hrozně ho to baví.
Baví ho to vážně moc
a zpívá si pro radost.

(J. Ciesarik,
J. Králíček)

Krték vrtá chodbičky,
i když je tak maličký.
Klade do nich pastičky,
kontroluje dušičky.

(T. Procházková,
J. Trpák)

„Obžalovaný, pro nedostatek důkazů
vás zprošťuji žaloby z loupeže peněz.“
„A mám tomu rozumět, pane soudce,
tak, že si ty peníze můžu nechat?“

BÁSNIČKY PRO DĚTI - IV

Stromy

Stromy už rozkvetly,
všude je vůně,
jen malý Pepíček
v postýlce stůně.

Děšť

Deštníčku maličký,
zachyť ty kapičky, co padají.
Chlapci i děvčata,
husy i housata se schovají.

Louka

Kolik je na louce,
kolik je kvítí?
Všichni se radují,
když slunce svítí.

Mravenečci

Zvoní, zvoní na kopečku
celkem sedm mravenečků.
Osmý volá, že nestačí,
devátý ho vzadu tlačí,
dohromady sto jich bylo,
co zvoneček rozzvonilo.

Motýl

Podívejte, milé děti,
od kytičky motýl letí.
Usadil se na cestičku
a z cestičky na kytičku.
Pak se vydal zase zpátky
po cestičce do pohádky.

Cvrček

Cvrčku, cvrčku maličký,
kde jsi nechal housličky?
Musíš na ně zase hrát,
poslouchám tě strašně rád.
V pohádce jsi na ně hrál,
usmíval se i pan král.

Jaro

Jaro t'uká na dveře,
hádej, kdo mu otevře?
Ptáci, včelky a i děti,
koukej, vlaštovky už letí.

Až se slunce usměje
a trošičku zahřeje,
až přiletí všichni ptáci,
řeknem' – jaro se nám vrací.

Sluníčko

Sluníčko si vyšlo na procházku,
kočičku a pejška na provázku.
Chodí stále do kola,
než je někdo zavolá.
Domů pojd'te, už je čas,
zítra můžete jít zas.

Sluníčko

Schovalo se sluníčko
za veliký mrak.
Roztrhlo mu kabátek
a přšlo pak.
A když pršet
přestalo,
zase svítit začalo.

Sluníčko

Kdepak bylo
sluníčko
včera den celý?
Chvíli bylo na
obloze,
chvíli v posteli.
Za mráček se ukrylo
a pak zase svítilo.

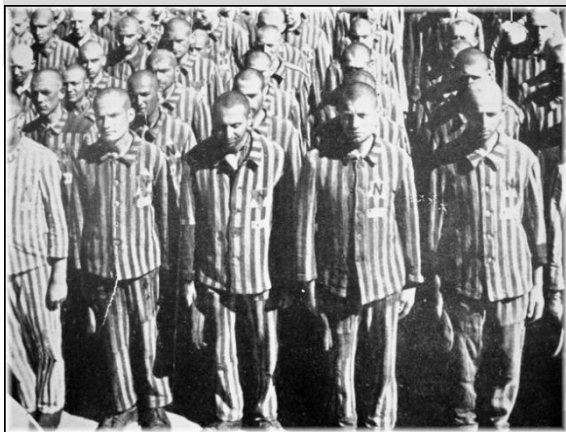
Sluníčko

Sluníčko se vydalo
cestou dlouhou.
Pak se chvíli
brouzdalo
mokrou strouhou.
Na chvíli se zastavilo
a tu strouhu vysušilo.

Díl 6.

Osvětim a její místo v „konečném řešení

židovské otázky“

Osvětimský komplex táborů byl vybudován, jak již bylo zmíněno v předcházejících dílech, na strategicky výhodném místě v jižním Polsku, asi 60 km západně od Krakova.

Místo nebylo vybráno náhodou. Poskytovalo možnost rozšiřování v případě potřeby, bylo výborně dostupné (železnice) a navíc nebylo nutné tábor budovat „na zeleném drnu“, protože na místě stála bývalá polská jezdecká kasárna,

kteřá mohla být okamžitě využita pro „ubytování“ vězňů i správy tábora. Nezanedbatelný byl i fakt, že v nedalekém Krakově se nacházelo ghetto, v němž byly soustředěny tisíce Židů.

Komplex se skládal ze 3 hlavních (Osvětim I. – III.) a 47 pobočných koncentračních a pracovních táborů (budovány zejména v letech 1942 – 1944) a zaujímal plochu asi 40 km².

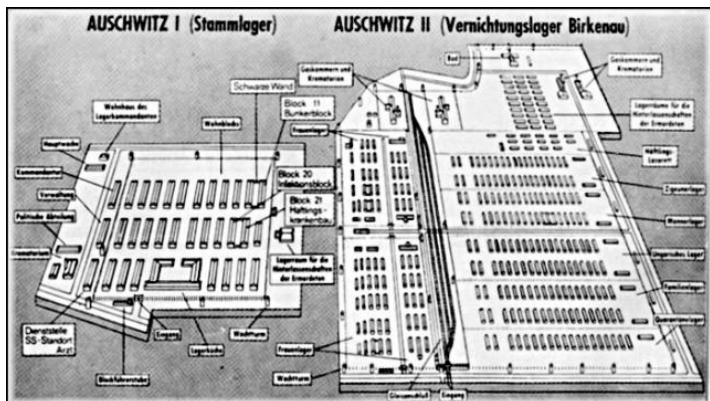
Tři z těchto poboček se nacházely také na území Protektorátu Čechy a Morava, a to ve Světlé, Bruntále a Brně, a podmínky zde byly stejně špatné jako v hlavních táborech Osvětim I. a II.

Osvětim I. (Auschwitz I.), kmenový tábor (Stammlager), byla otevřena 14. června 1940 a fungovala jako „klasický“ koncentrační tábor. Osvětim II. – Březinka (Auschwitz II. – Birkenau), otevřená v březnu 1942, byla vyhlazovacím táborem, který měl za cíl zlikvidovat co největší počet vězňů za co nejkratší dobu. Poslední hlavní část osvětimského komplexu – Osvětim

III. – Buna (Auschwitz III. – Monowitz) – byla v provozu od 30. října 1942 a byla hlavně táborem koncentračním a pracovním.

Původně měla být Osvětim provizorním táborem, v němž by byli vězňové drženi do doby, než je rozmístí do jiných táborů v Říši. V r. 1941 se však situace změnila.

Vzrostl význam Osvětimi jako zdroje levné pracovní síly pro německý válečný průmysl a v létě 1941 byl tábor určen Heinrichem Himmlerem jako místo realizace úplného vyhlazení Židů. Pokyn k vybudování velkokapacitního vyhlazovacího tábora pak říšský vedoucí SS vydal ještě na podzim téhož roku: „Místa vyhlazování na Východě nezvládnou akci prováděnou ve velkém měřítku. Proto jsem k tomuto účelu určil Osvětim, jak pro její výhodné umístění z hlediska dopravy, tak protože toto území lze snadno izolovat a maskovat.“

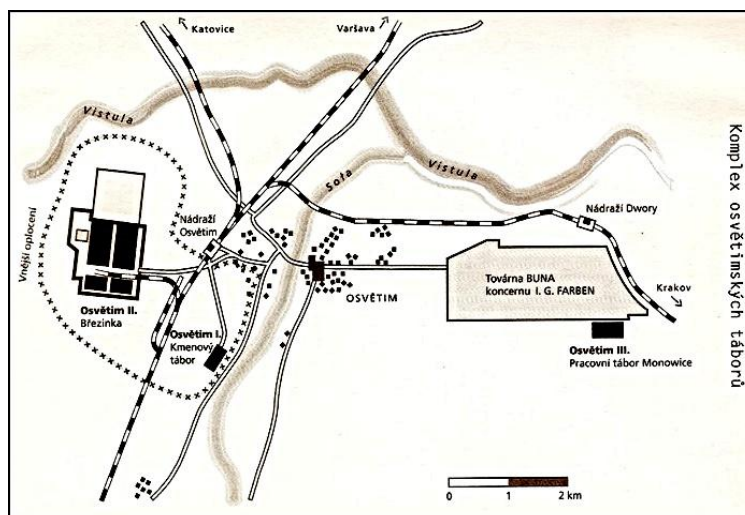

„Místa vyhlazování na Východě nezvládnou akci prováděnou ve velkém měřítku. Proto jsem k tomuto účelu určil Osvětim, jak pro její výhodné umístění z hlediska dopravy, tak protože toto území lze snadno izolovat a maskovat.“

Vyhlazovací tábor Osvětim II. – Březinka byl, jak již víme, otevřen v březnu roku 1942 a stal se s dalšími částmi osvětimského komplexu největším střediskem vyhlazování evropských Židů.

První Židé z oblastí mimo Polsko sem byli deportováni ze Slovenska. Jednalo se o 999 žen.

Za každou z nich Slováci zaplatili 500 marek pod podmínkou, že se už nevrátí a Němci nebudou požadovat žádný majetek. Brzy následoval první transport ze západní Evropy, konkrétně z Francie. Z těchto vězňů jich přes 98 % zahynulo. Od léta 1942 pak do Osvětimi směřovaly transporty z celé Evropy, včetně Slovenska, Francie, Nizozemí a Belgie.

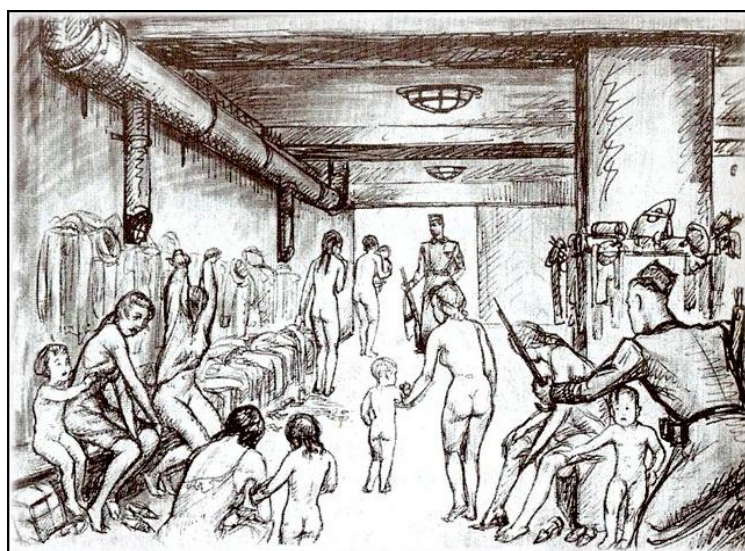
Stálý počet vězňů ve všech táborech od r. 1942 kolísal mezi 130 000 – 150 000, nejvyšší počet byl 155 000 uvězněných. Nejvíce deportovaných pocházelo z Maďarska a Polska.

Za dobu existence tu bylo zaměstnáno asi 8 000 dozorců a dalších esesáků podílejících se na chodu tábora. Správa byla rozdělena na pět oddělení:

1. ústředí (právníci, referenti, ...),
2. zdravotní jednotka,
3. politické oddělení (gestapo, kriminální policie),
4. hospodářská správa (registrace a správa majetku zavražděných),
5. správa tábora (ze 75 % SS, bezpečnost v táboře).

Přesný počet obětí je těžké určit, protože většina deportovaných umírala v plynových komorách ihned po příjezdu, aniž byli zaevidováni a obdrželi vězeňská čísla. Podle velitele tábora Rud. Hösse bylo takto zavražděno 70 – 75 % deportovaných. Celkový počet obětí se odhaduje na **1,2 – 1,6 milionu lidí**, z toho **200 000 dětí**. Z příslušníků **nejméně 27 národů**, kteří zde byli nedobrovolně internováni, měli nejvíce mrtvých Židé (90 %), Poláci a Romové.

Pokud jde o Čechy, nejčastěji se uvádí kolem **173 000** zavražděných. Mezi ně patřil např. známý spisovatel Karel Poláček.

STROJNÍ OBRÁBĚNÍ DŘEVA

ŘEZÁNÍ	KOTOUČOVÁ PILA	PÁSOVÁ PILA
<p>Třískové obrábění dřeva na kotoučových nebo pásových pilách poháněných elektromotorem.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - Kotoučová pila → Pilový kotouč je nasazený na hřídel stroje. - Pásová pila → Pilový pás obíhá mezi dvěma kotouči. 		

VRTÁNÍ	RUČNÍ ELEKTRICKÁ VRTAČKA	STOJANOVÁ VRTAČKA
<p>Zhotovování kruhových děr do plného materiálu pomocí vrtačky a vrtáku.</p>		
<p><u>Zásada:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Tvrdý materiál → Menší počet otáček. - Velký průměr vrtáku → Menší počet otáček. 		

SOUSTRUŽENÍ	SOUSTRUH NA DŘEVO	DLÁTO NA SOUSTRUŽENÍ DŘEVA
<p>Třískové obrábění materiálu pomocí soustruhu a soustružnického nože (dláto) do kruhového průřezu.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> - Hlavní řezný pohyb otáčivý vykonává obrobek. - Vedlejší pohyb posuvný vykonává soustružnický nůž (dláto). 		

FRÉZOVÁNÍ	RUČNÍ (HORNÍ) FRÉZKA	TRUHLÁŘSKÁ FRÉZKA
<p>Třískové obrábění sloužící k vytváření drážek, polodrážek či profilů do dřeva.</p>		
<p>Hlavní řezný pohyb otáčivý vykonává fréza (vícebřítý nástroj):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fréza válcová → Osa je rovnoběžná s obráběnou plochou. - Fréza čelní → Osa je kolmá na obráběnou plochu. 		

HOBLOVÁNÍ	<u>RUČNÍ ELEKTRICKÝ HOBLÍK</u>	<u>ROVINNÁ FRÉZKA (HOBLOVKA)</u>
Hladkých a rovných dřevěných povrchů lze dosáhnout na rovinných frézkách s rychle rotující nožovou hřídelí s 2 až 4 noži z rychlořezné oceli.		
Obráběcím nástrojem ručního elektrického hoblíku je rychle rotující válec s 2 hoblovacími noži.		

DLABÁNÍ	<u>VRTACÍ DLABAČKA</u>	<u>ŘETĚZOVÁ DLABAČKA</u>
Zhotovování podélných otvorů (dlabů) do materiálu pomocí dlabáček: - Vrtací dlabáčka → Dlabací vrták - Řetězová dlabáčka → Řetěz.		
Dlabací vrtáky mají oproti spirálovým vrtákům pouze přímé drážky pro odchod třísek.		

BROUŠENÍ	<u>RUČNÍ ELEKTRICKÁ BRUSKA</u>	<u>KOMBINOVANÁ BRUSKA NA DŘEVO</u>
Jemného vybroušení dřevěných povrchů lze dosáhnout pomocí brusných pásů nebo kotoučů brusného papíru na různých elektrických bruskách.		
- Kotoučová bruska → Obráběcím nástrojem je brusný kotouč. - Pásová bruska → Obráběcím nástrojem je brusný pás.		

VÝROBA DÝH

DÝHY = Slabé vrstvy dřeva, vyrobené z kmene stromu loupáním, krájením, vzácně i řezáním:

VÝROBA DÝH LOUPÁNÍM	VÝROBA DÝH KRÁJENÍM	VÝROBA DÝH ŘEZÁNÍM
Hlavní pohyb otáčivý vykonává materiál a pohyb přímočarý koná nůž.	Výroba okrasných svrchních dýh s opakující se kresbou.	Nejstarší způsob zpracování, jehož nevýhodou je až 50% odpad ve formě pilin.
Až 95 %.		

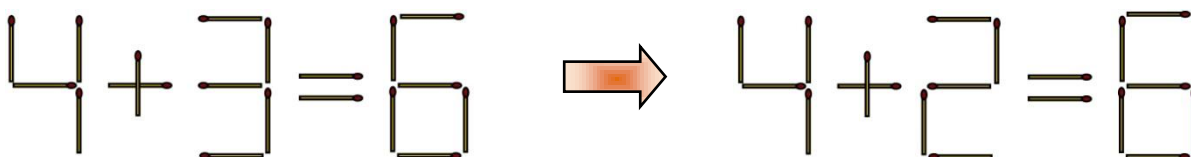
ČTENÁŘSKÁ SOUTĚŽ JESENÍČKU

ŘEŠENÍ HÁDANEK Z ČÍSLA 9/2016-2017:

1.- OTRÁVENÁ CIGARETA

Obě ženy k tomu měly důvod – manželka, která se mohla obávat, že ji muž opustí s Blankou. Blanka zase mohla poznat, že ji Irrow nemiluje, a chtít se pomstít. Ovšem manželka by mu nenabízela cigaretu, když věděla, že nesmí kouřit a běžně to dodržuje. Kdežto mladé atraktivní ženě by své problémy neprozradil. Proto vraždila Blanka.

2.- ZÁPALKOVÝ HLAVOLAM

3.- RÉBUS: NOVÝ ROK

1) OSMISMĚRKA

LYSKA ČERNÁ – živí se vodním hmyzem a semeny i zelenými částmi rostlin. Potápí se jen mělce. V letu ji zastihneme zřídka. V rákosinách si buduje velké hnízdo z ... (tajenka).

C	H	O	S	P	O	D	Y	N	Ě	R	A	V	A	É	Ž	P	O
O	E	A	K	Č	A	H	Í	T	S	K	A	K	Í	T	E	L	U
F	E	N	K	Í	N	T	S	A	L	V	L	V	V	E	D	A	Č
I	I	I	E	Z	N	Í	N	E	M	Á	N	Z	O	I	Á	T	E
N	T	L	V	B	O	Z	Ř	D	R	E	N	U	D	R	R	B	B
A	S	A	A	Y	U	T	A	E	Ř	Í	CH	A	K	A	K	A	N
R	E	Š	D	T	S	O	N	K	R	M	N	Á	O	V	R	U	I
S	N	T	Í	E	E	I	N	Z	Á	V	O	D	N	I	C	E	C
N	M	K	Ř	K	M	L	U	S	A	Z	E	N	I	N	A	L	E
Ý	A	P	P	R	O	T	I	I	Č	O	L	O	V	S	N	R	L
T	V	Y	S	V	Ě	T	L	E	N	Í	C	Í	J	U	P	U	K

SLOVA K VYŠKRTÁNÍ: AMNESTIE, CUKROVAR, FILATELIE, HOSPODYNĚ, KLEC, KRA, KDOVÍ, KRÁDEŽ, KRMNÁ, KŘEN, KUPUJÍCÍ, MINERÁLKA, NÝT, OZNÁMENÍ, OFINA, PLATBA, PROTI, PŘESTŘELKA, PŘÍDAVEK, SNOUBENEC, STÍHAČKA, SVOLOČ, ŠALINA, UČEBNICE, USAZENINA, UTÍKAT, VARIETÉ, VLASTÍK, VNADIDLO, VNUK, VYSVĚTLENÍ, ZÁKAZNÍK, ZÁVODNICE, ZBYTEK, ZDAR.

2) V SANATORIU

SOUTĚŽNÍ KUPON	
JMÉNO	
TŘÍDA	

V sanatoriu měli dva druhy chovanců: jedni soustavně lhali a druzí vždy mluvili pravdu. Jednou v zahradě, kde byli promícháni lháři a pravdomluvní, přistoupil lékař na křižovatce několika cest k jednomu z nich a zeptal se ho jedinou otázkou na cestu k jídelně.

Jak musí lékař otázku položit, aby dostal vždy správnou odpověď, ať se zeptá lháře, nebo pravdomluvného?